

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 25/18

Møtedato: 15.05.2018

Dato: 26.04.2018

Arkivsaksnr: 2018/1112-UNU

Meritteringsordning for undervisning - forslag fra arbeidsgruppen

Dokumenter i saken:

- Rapport fra arbeidsgruppen med forslag til meritteringsordning, datert 24.04.18
- Oppnevningbrev med mandat, datert 15.03.18
- Styresak 3/18 *Meritteringsordning for undervisning – oppnevning av arbeidsgruppe*
<http://ekstern.filer.uib.no/hf/fakstyresaker/2018-02-06/S%203.pdf>

Bakgrunn

Fakultetsstyret vedtok i møte 06.02.18 å nedsette en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til meritteringsordning for fremragende undervisere eller undervisningsmiljøer (Fund) ved Det humanistiske fakultet (jf. styresak 3/18). Arbeidsgruppens frist for å levere sin rapport var 24.04.18. Rapporten fra arbeidsgruppen er vedlagt.

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Claus Huitfeldt, prodekan for utdanning og internasjonalisering (leder)
- Synnøve Ones Rosales, førsteamanuensis/undervisningskoordinator, IF
- Inger Elisabeth Haavet, professor, AHKR
- Heming Gujord, førsteamanuensis, LLE
- Ranveig Lote, studiesjef
- Erlend Søybye Grønvold, student
- Tonje Hemre Sæthre, student

Seniorrådgiver Unni K. Utvik ved fakultetssekretariatet har vært sekretær for arbeidsgruppen.

MN-fakultetet har en meritteringsordning der bare enkeltpersoner kan søke om Fund-status, og SV-fakultetet har foreslått en tilsvarende ordning. Av rapporten framgår at arbeidsgruppen ikke har ønsket å foreslå en meritteringsordning der bare enkeltpersoner kan søke. Arbeidsgruppen mener det er viktig å benytte anledningen til å prøve ut en ordning der flere kan gå sammen og søke om status som fremragende undervisningsmiljø på grunnlag av undervisningssamarbeid. Arbeidsgruppen finner det imidlertid vanskelig ikke også å inkludere en meritteringsordning for enkeltpersoner, siden konsekvensen ellers ville være at vitenskapelig tilsatte ved HF ville bli avskåret fra å kunne få lønnsopprykk innenfor en ordning som allerede er innført ved MN-fakultetet og foreslått innført ved SV-fakultetet, og som omfattes av UiBs reviderte særavtale om vilkår for lønnsfastsettelse for tilsatte som oppnår prestisjefylte prosjekter. Arbeidsgruppen foreslår derfor at enkeltpersoner kan søke om statusen Fremragende underviser og undervisningsmiljøer kan søke om statusen Fremragende undervisningsmiljø.

Ved MN-fakultetet inngår personer som har oppnådd Fund-status, i fakultetets pedagogiske akademi, som skal bidra til å heve utdanningskvaliteten ved fakultetet og spiller en rolle i forvaltningen både av Fund-ordningen og satsningsmidler på undervisningssiden. Arbeidsgruppen finner terminologiske og substansielle utfordringer ved etablering av et pedagogisk akademi ved HF. Termene *pedagogikk* og *akademi* problematiseres. Rent substansielt må forholdet mellom et eventuelt kollegium av meritterte undervisere og andre studiepolitiske utvalg på institutt- og fakultetsnivå avklares, og det må videre fastlegges om et slikt forum skal ha råderett over økonomiske midler. Arbeidsgruppen har ikke tatt stilling til alle de substansielle spørsmålene, men ser at et forum for forvaltning og videreutvikling av den kunnskapen og de resultatene Fund-kandidater representerer, kan ha verdi. Det påpekes at SV-fakultetet ikke foreslår etablering av et tilsvarende forum i sin ordning. Arbeidsgruppen foreslår likevel at det opprettes et forum ved HF med betegnelsen «Fagdidaktisk forum» (eventuelt «Ressursgruppe for undervisningskvalitet»), der medlemmene er enkeltpersoner og representanter fra undervisningsmiljøer som har oppnådd Fund-status, og at forumet gis et driftsbudsjett.

Arbeidsgruppens forslag innebærer at Fund-status skal utløse belønningssmidler til søkerens institutter, med den begrunnelse at instituttene da vil bli motivert for å legge til rette for og støtte enkeltpersoner og undervisningsmiljøer som arbeider for å oppnå Fund-status. Etter arbeidsgruppens mening bør det ikke legges føringer på instituttenes bruk av slike midler.

Enkeltpersoner som oppnår Fund-status, gis ifølge UiBs reviderte særavtale om vilkår for lønnsfastsettelse for tilsatte som oppnår prestisjefylte prosjekter, et lønnstillegg på inntil kr 50.000. Særavtalen omfatter ikke undervisningsmiljøer som oppnår Fund-status, kun miljøer som NOKUT tildeler status som Senter for fremragende utdanning (SFU). Arbeidsgruppen mener likevel at det bør vurderes om undervisningsmiljøer som oppnår Fund-status skal utløse støtte til søknader om SFU.

Det vises utover dette til arbeidsgruppens rapport og forslag til meritteringsordning ved HF.

Universitetsstyret vedtok i møte 01.06.17 (sak 60/17) innføring av meritteringsordningen Fremragende underviser og undervisningsmiljø (FUND) ved UiB. Ifølge saksforelegget velger fakultetene selv når de vil gå i gang med utprøving av hele eller deler av ordningen, men dette må skje innen 01.07.19, i tråd med Meld. St. 16 (2016-2017): *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*. Det forventes at implementering av modellen evalueres innen fem år. Det er derfor viktig at fakultetet får utlyst ordningen tidlig i høst, slik at vi kommer i gang med utprøving så snart som mulig. Forslaget fra arbeidsgruppen er et godt utgangspunkt, men det bør sendes på høring til instituttene før utlysning. Det må videre settes av midler til ordningen i budsjett 2019.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret ber om at arbeidsgruppens forslag til meritteringsordning for undervisning ved Det humanistiske fakultet sendes på høring til instituttene med de endringer som framkom i møtet. Høringsfrist settes til 22.06.18. Endelig forslag legges fram for fakultetsstyret 04.09.18.

Det settes av midler til meritteringsordningen i budsjett 2019.

Jørgen Magnus Sejersted
Dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Det humanistiske fakultet

HER

Dato: 24.04.2018

Ref: 2018/1112

Meritteringsordning for undervisning – rapport fra arbeidsgruppen

Bakgrunn

Fakultetsstyret gjorde i møte 06.02.18 (sak 3/18) følgende vedtak:

Fakultetsstyret ber om at det nedsettes en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til meritteringsordning for fremragende undervisere eller undervisningsmiljøer ved Det humanistiske fakultet. Arbeidsgruppen skal forholde seg til eksisterende forskningslitteratur om incentivordninger og arbeidsmotivasjon og ta denne forskningen i betraktning når den gjør sine vurderinger.

Arbeidsgruppens medlemmer

Arbeidsgruppen ble oppnevnt i brev fra fakultetet av 15.03.2018 (2018/1112), og har hatt følgende sammensetning:

- Claus Huitfeldt, prodekan for undervisning og internasjonalisering (leder)
- Synnøve Ones Rosales, førsteamanuensis/undervisningskoordinator, IF
- Inger Elisabeth Haavet, professor, AHKR
- Heming Gujord, førsteamanuensis, LLE
- Ranveig Lote, studiesjef
- Erlend Søbye Grønvold, student
- Tonje Hemre Sæthre, student

Seniorrådgiver Unni K. Utvik har vært sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppens arbeid

Arbeidsgruppen har hatt fire møter: 19. mars, 5. april, 12. april og 20. april.

Grunnlaget for arbeidsgruppens arbeid har vært

- "Kultur for kvalitet i høyere utdanning", Stortingsmelding nr 16, 2016/2017.
- Saksforelegg til Fakultetsstyret ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, sak 42/16, ref 2016/6332
- Saksforelegg til Utdanningsutvalget, sak 16/17, ref 2017/1406
- Saksforelegg til Universitetsstyret, sak 60/17, ref 2017/1406
- Saksforelegg til Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet, sak 3/18, ref 2017/1112
- "Forslag til meritteringsmodell ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet", rapport fra arbeidsgruppe mars 2018, ref 2017/14698

- "Merittering av utdanningsfaglig kompetanse – hvor er vi og hvor skal vi?", Helen Bråten og Ingvild Andersen Helseth, NOKUTs notater 2017
- "Tildeling av status som Senter for fremragende utdanning (SFU)", NOKUT, revidert versjon av 11.02.2016.
- "Revidert særavtale om vilkår for lønnsfastsettelse for tilsatte som oppnår prestisjefylte prosjekter", UiB, datert 23.08.2017

Arbeidsgruppens leder har hatt uformell kontakt med representanter fra andre fakulteter som også skal innføre meritteringsordninger. Bortsett fra SV-fakultetet er imidlertid ingen av disse kommet særlig langt i prosessen. SV-fakultetet har allerede sendt et forslag på høring, som arbeidsgruppen har studert.

Arbeidsgruppens forslag til meritteringsordning følger som vedlegg til denne rapporten.

Begrunnelser og argumentasjon for forslaget følger nedenfor.

Tolkning av mandatet

I Fakultetsstyrets vedtak heter det at arbeidsgruppen "skal forholde seg til eksisterende forskningslitteratur om incentivordninger og arbeidsmotivasjon og ta denne forskningen i betraktning når den gjør sine vurderinger."

Med den korte tiden som har stått til rådighet, har arbeidsgruppen bare i meget begrenset grad hatt anledning til å sette seg inn i forskningslitteratur på feltet ut over å konsultere en del av referansene i notatet "Merittering av utdanningsfaglig kompetanse – hvor er vi og hvor skal vi?". Av den samme rapporten fremgår det for øvrig at det finnes lite forskning på den type meritteringsordninger det her er snakk om, og at forskning på incentivordninger generelt ikke gir klare holdepunkter for å si noe presist om virkningen av slike ordninger.

For øvrig er arbeidsgruppens mandat gitt i form av syv spørsmål. Vår tolkning av disse spørsmålene vil fremgå av neste avsnitt, der vi også grunngir de forslagene vi har landet på, vurderer alternativer og nevner en del argumenter som har vært viktige i gruppens arbeid.

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i den ordningen som allerede er innført ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (i det følgende kalt MN-ordningen), og argumenter og vurderinger forholder seg gjennomgående til denne, selv om det ikke alltid er sagt eksplisitt.

Arbeidsgruppen har lagt til grunn, slik det fremgår av sakspapirer til Utdanningsutvalget og Universitetsstyret, at det i denne omgang er tale om at de andre fakultetene innfører ordninger som skal virke i fem år, at de skal evalueres etter tre år, og at man på bakgrunn av denne evalueringen vil vurdere en samordning til et felles meritteringssystem for Universitetet i Bergen.

Videre fremgår av tidligere behandling at en ordning skal være på plass innen 1. juli 2019.

Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

1. Hvordan skal kandidater til status som fremragende underviser eller undervisningsmiljø velges ut?

Stortingsmeldingen s 78 slår fast at meritteringsordninger "bør gjelde for ansatte både i dosent- og professorløpet." Av hensyn til langsiktighet har arbeidsgruppen gått ut fra at ordningen bare skal gjelde fast ansatte. Det betyr at f.eks. stipendiater, postdoktorer, vikarer

og andre midlertidig tilsatte faller utenfor, mens alle fast vitenskapelig ansatte med undervisningsdel i stillingen omfattes av ordningen.

Det kunne argumenteres for at også stipendiater og postdoktorer burde inkluderes i ordningen, men arbeidsgruppen mener at disse stillingene er innrettet til å fokusere på forskning, og at det dermed ville gi motstridende signaler om ordningen skulle gjelde også disse.

Arbeidsgruppen mener at meritteringsordningen ikke er egnet til utvelgelse gjennom nominering, slik det f.eks. er tilfelle med Spurveugleprisen. Siden hensikten med ordningen er at den skal motivere til planmessig og langsiktig arbeid med undervisningskvalitet, mener vi at ordningen ikke vil være tjent med nominering, og at kandidatene selv bør søke.

Til MN-ordningen er det bare enkeltpersoner som kan søke. For å understreke viktigheten av det kollektive aspektet ved undervisning, har man i den ordningen lagt vekt på at bidrag til fellesskapet i form av deling av erfaringer og resultater skal være et viktig kriterium for å oppnå status som Fremragende underviser.

Som det fremgår av sakspapirer og vedtak både i Utdanningsutvalget og Universitetsstyret har det likevel vært fremmet ønske om å utvide modellen fra MN-ordningen med ordninger som styrker det kollektive aspektet og å utvikle kriterier for også å anerkjenne fremragende undervisningsmiljø.

Arbeidsgruppen har ikke ønsket å foreslå en ordning der bare enkeltpersoner kan søke. For det første ser vi ikke særskilt behov for å prøve ut en slik ordning, ettersom MN-ordningen allerede er etablert. For det andre mener arbeidsgruppen at rent individuelle ordninger, trass i de kriteriene og tiltakene som er satt inn for å motvirke dette i MN-ordningen, kan tenkes å ikke fange opp, eller ikke i tilstrekkelig grad oppmuntre til, langsiktig samarbeid om undervisningstiltak.

Vi mener derfor det er viktig å benytte anledningen til også å prøve ut en ordning der flere kan gå sammen og på basis av undervisningssamarbeid søke om status som fremragende undervisningsmiljø.

På den annen side finner vi det vanskelig å tenke seg en situasjon der det over en lengre periode ikke vil være mulig for vitenskapelig ansatte ved Det humanistiske fakultet å kvalifisere seg for lønnsopprykk innenfor en ordning som allerede er innført ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, som er foreslått innført ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, og som er tatt inn i særavtalen.

Vi foreslår derfor en ordning der enkeltpersoner kan søke om status som Fremragende underviser, mens undervisningsmiljøer kan søke om status som Fremragende undervisningsmiljø. I det følgende benytter vi "Fund" eller "Fund-status" som samlebetegnelse.

2. Hvem skal vurdere kandidatene, og hvordan skal bedømmelsesprosessen foregå?

Det opplegget vi har foreslått for vurdering av kandidatene, samsvarer i store trekk med MN-ordningen. Vi har imidlertid fjernet formuleringer herfra som vi mener er dekket av beskrivelsen av kriteriene for vurderingen, foretatt noen presiseringer, og foreslått to nye elementer:

- at komiteen innhenter erfaringer fra et studentpanel
- at de beste søkerne inviteres til å presentere sitt arbeid i et åpent forum

3. Hvilke kriterier skal benyttes i tildeling av status som fremragende underviser eller undervisningsmiljø?

De fire første gruppene av kriterier i vårt forslag ligger meget nær de kriteriene som gjelder for MN-ordningen. Vi har bare gjort noen mindre endringer, og erstattet referansene til pedagogikk og fagdidaktikk med mer generelle termer, som "forskning på undervisning og læring".

I tillegg har vi foreslått en femte gruppe av kriterier, som gjelder søknader om status som Fremragende undervisningsmiljø.

4. Hvilke konsekvenser skal status som fremragende undervisere eller undervisningsmiljø ha for den enkelte underviser eller det enkelte undervisningsmiljø (f.eks. prosjektmidler, undervisningstermin, lønnsopprykk)?

Arbeidsgruppen har vurdert følgende former for påskjønnelse i Fund-ordningen:

- prosjektmidler
- undervisningstermin
- lønnsopprykk
- belønningsmidler til instituttet
- medlemskap i et "Pedagogisk akademi" eller lignende

Vi mener at prosjektmidler eller undervisningstermin ikke er egnede former for påskjønnelse for en ordning som forutsetter at søkeren allerede har oppnådd eksepsjonelt gode resultater.

For prosjektmidler til kvalitetstiltak innen undervisning finnes det dessuten andre ordninger, og det må kunne antas at en person eller et miljø som oppnår denne statusen allerede har skaffet eller vil være i god posisjon til å skaffe slike. Vi finner det også noe paradoksalt at særskilt god innsats på undervisningssiden skal påskjønnnes med fri fra undervisning. Undervisningstermin vil dessuten i mange tilfeller utgjøre en ressursmessig belastning for resten av instituttet eller undervisningsmiljøet, som dermed ikke nødvendigvis vil være like entusiastisk til oppnådd Fund-status.

Under andre omstendigheter mener vi det ville være interessant å prøve ut en ordning uten personlig lønnsopprykk, gjerne også en ordning der ikke enkeltpersoner, men bare undervisningsmiljøer kunne søke om Fund-status.

Av grunner nevnt ovenfor finner vi det likevel vanskelig å foreslå en ordning der vitenskapelig ansatte ved HF i en prøveperiode som strekker seg over tre til fem år ikke skal kunne kvalifisere seg for lønnsopprykk som allerede er tatt inn i særavtalen. Vi foreslår derfor at enkeltpersoner som tildeles status som Fremragende underviser, gis personlig lønnsopprykk på samme måte som det som er innført i MN-ordningen.

Vi foreslår at det gis belønningsmidler til søkerens institutt ved tildeling av Fund-status. Det er viktig å sørge for at Fund-ordningen ikke bare er et incitament for søkerne, men også for deres institutter. Ved at det gis en påskjønnelse i form av tilskudd til Fund-søkernes institutters driftsbudsjett, mener vi instituttene kan motiveres for å legge til rette for og støtte enkeltpersoner og undervisningsmiljøer i deres arbeid for å oppnå slik status.

Det bør etter arbeidsgruppens mening ikke legges føringer på instituttene bruk av slike midler – det bør blant annet ikke være noen automatikk i at midlene kommer de aktuelle søkerne til gode. (Instituttene bør f.eks. like gjerne kunne bruke midlene til å støtte opp under fremtidige søkere.)

Både på institutt- og fakultetsnivå bør det likevel vurderes om oppnådd status som Fremragende undervisningsmiljø skal utløse støtte til søknader innenfor NOKUTs ordning for Senter for fremragende utdanning (SFU).

MN-ordningen innebærer at ansatte som har oppnådd Fund-status, blir medlemmer av fakultetets "Pedagogiske akademi", som spiller en rolle i forvaltningen både av Fund-ordningen og (deler av) fakultetets satsningsmidler på undervisningssiden.

Arbeidsgruppen ser to problemer ved et slikt element i Fund-ordningen, det ene terminologisk, det andre substansielt.

Det terminologiske: Ordet "pedagogikk" inngår ikke i benevnelsen for noe fagmiljø, fag eller institutt ved Det humanistiske fakultet. Selv om pedagogisk kunnskap selvsagt er relevant for alle fakultetets utdanninger, kan det virke malplassert å omtale et kollegium av meritterte undervisere fra dette fakultetet som "pedagogisk". Ordet "akademi" kan riktignok bringe tankene tilbake til Platons akademi, men har i dag (jf. den aktuelle diskusjonen om Svenska Akademien) også konnotasjoner i retning av en privilegert, selvrekrutterende og lukket gruppe.

Det substansielle: Forholdet til andre studiepolitiske utvalg på institutt- og fakultetsnivå må avklares, f.eks. forholdet til programstyrene, instituttens Utvalg for utdanning og internasjonalisering (UUI), instituttrådene, Fakultetsstyret og fakultetets Studiestyre. Videre må det fastlegges om, og i så fall innen hvilke rammer, et "pedagogisk akademi", skal ha råderett over økonomiske midler.

Arbeidsgruppen har ikke sett seg i stand til å overskue eller ta stilling til de substansielle spørsmålene, men ser at det kan ha verdi om det finnes et forum for forvaltning og videre utvikling av kunnskap og resultater Fund-kandidater representerer. Vi noterer oss også at arbeidsgruppen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ikke har foreslått noen tilsvarende ordning.

Vi har likevel foreslått at det opprettes et forum, som vi i det følgende har kalt "Fagdidaktisk forum" (en alternativ betegnelse kan være "Ressursgruppe for undervisningskvalitet"), at dets medlemmer består av enkeltpersoner som har oppnådd status som Fremragende undervisere og representanter for søkere som har oppnådd status som Fremragende undervisningsmiljø de siste tre år, og at forumet gis et driftsbudsjett.

5. Skal ordningen omtales og inngå i utlysning av og bedømmelse til vitenskapelige stillinger, og i så fall hvordan?

Arbeidsgruppens syn er at ordningen kan inngå i bedømmelse for opprykk, men ikke i utlysning og bedømmelse av stillinger.

Alle vitenskapelige stillinger ved Det humanistiske fakultet utlyses internasjonalt. All den stund meritteringsordninger for undervisning ikke har etablert seg som noen internasjonal standard, vil det ikke være hensiktsmessig å stille spesifikke krav med referanse til slike i stillingsutlysninger.

Det forhindrer selvsagt ikke at momentet kan tillegges vekt ved bedømmelse av søkere fra institusjoner som har slike ordninger.

6. Hvordan skal ordningen organiseres og administreres, og hvordan skal den fungere i forhold til instituttene og sentrene, Studiestyret og Fakultetsstyret?

Vi foreslår at søknader sendes til fakultetet med kopi til instituttet, at bedømmelseskomiteen oppnevnes av fakultetsledelsen, og at komiteens innstilling går til Fakultetsstyret.

7. Hvordan skal ordningen synliggjøres?

Ordningens synliggjøres som foreslått i vedlegg.

Igangsetting av ordningen

Av Universitetsstyrets vedtak fremgår at første Fund-tildeling bør skje senest 1. juli 2019.

Det bør arrangeres informasjonsmøter for ansatte som ønsker å utvikle sin undervisningsportefølje med henblikk på å søke merittering.

Av hensyn til etableringen av Fagdidaktisk forum bør det tas sikte på utnevning av et større antall (minst tre) Fremragende undervisere første år, mens det deretter vil være naturlig å begrense antall tildelinger til én-tre per år.

Det bør foretas tildeling til maksimalt ett Fremragende undervisningsmiljø per år. Siden disse beholder sin status i tre år, vil det etter tre år til enhver tid være maksimalt tre Fremragende undervisningsmiljøer.

I samsvar med Universitetsstyrets vedtak bør meritteringsordningen innføres for en prøveperiode på fem år, og evalueres etter tre år.

Når Fagdidaktisk forum er opprettet, vil flere av komiteens medlemmer utgå fra dette. Ved første gangs utlysning foreslår vi at komiteen består av:

- to studenter oppnevnt av Humanistisk studentutvalg
- tre fast vitenskapelig ansatte
- en fagdidaktiker eller universitetspedagog
- ett fakultetseksternt medlem med erfaring fra lignende meritteringsordninger
- prodekan for utdanning, som leder komiteens arbeid

Budsjettramme og satser for Fund-tildelinger og for fakultetets Fagdidaktiske forum bør fastsettes i forbindelse med behandlingen av fakultetets budsjett fra år til år. Budsjettmessige konsekvenser for øvrig faller utenfor arbeidsgruppens mandat.

Konklusjon

Arbeidsgruppens forslag til meritteringsordning ved Det humanistiske fakultet følger vedlagt.

Claus Huitfeldt

Synnøve Ones Rosales

Inger Elisabeth Haavet

Heming Gujord

Ranveig Lote

Erlend Søybye Grønvold

Tonje Hemre Sæthre

Merittering av fremragende undervisere eller undervisningsmiljø (Fund)

ved

Det humanistiske fakultet

Arbeidsgruppens forslag, 24.04.2018

Målet med ordningen

Det overordnede målet med meritteringsordningen er todelt: *systematisk og målrettet arbeid for utdanningskvalitet og en kollegial undervisnings- og lærerkultur*. Det humanistiske fakultet ønsker å synliggjøre og gi status til systematisk og dokumentert arbeid med undervisningsutvikling samt bidrag til utvikling av en samarbeidsorientert undervisningskultur.

Tiltaket gjelder all utdanningsaktivitet, inkludert undervisning, veiledning, planlegging, gjennomføring, evaluering, erfaringsdeling, og ledelse.

Meritteringsordningen er uavhengig av de andre akademiske opprykksordningene og eksisterende kvalitetsfremmende tiltak (som for eksempel undervisningspriser og kvalitetssikringssystemer). Den skal være et supplement som premierer og synliggjør andre, og flere, aspekter ved kvalitetsutvikling i utdanningene.

Status som Fremragende underviser eller Fremragende undervisningsmiljø (Fund) tildeles undervisere eller undervisningsmiljø som har utmerket seg ved særlig systematisk og målrettet arbeid for undervisningskvalitet og ved bidrag til en kollegial undervisnings- og lærerkultur.

Hvem som kan søke

Følgende kan søke Fund-status:

- 1) **Enkeltpersoner** i fast vitenskapelig stilling ved Det humanistiske fakultet kan søke status som Fremragende underviser. Stillinger med undervisningsdel både i professor- og dosentløpet er inkludert. Personer som tidligere er blitt tildelt Fund-status kan ikke søke.
- 2) **Undervisningsmiljø** som samarbeider om undervisningsopplegg som inngår i ett eller flere studietilbud kan søke status som Fremragende undervisningsmiljø. Undervisningsmiljøet må bestå av minst to fast vitenskapelig ansatte, men kan for øvrig inkludere andre stillingskategorier. Undervisningsmiljø som er tildelt Fund-status de siste tre år kan ikke søke.

Kriterier for tildeling

Fund-status tildeles på bakgrunn av søknad og påfølgende vurdering foretatt av en bedømmelseskomité. Søkeren skal i søknaden og vedleggene beskrive, analysere, diskutere og dokumentere et systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet innen følgende områder:

1. Fokus på studentenes læring

- Søkeren har tydelig fokus på studentenes læring i all sin undervisning.
- Søkeren har et reflektert forhold til sammenhengen mellom undervisningsform, læringsutbytte, vurderingsform og typer av læring. Det er en tydelig og begrunnet

sammenheng mellom undervisningen og søkerens grunnleggende oppfatninger om undervisning og læring.

- Søkeren reagerer konstruktivt på tilbakemeldinger fra studentene.

2. En klar utvikling over tid

- Søkeren har systematisk tilstrebet å utvikle undervisningens form og innhold for å støtte opp under studentenes læring.
- Søkeren har idéer og planer for fortsatt utviklingsarbeid og videreutvikling av egen undervisningskompetanse og praksis i fremtiden.

3. En forskende tilnærming

- Søkeren planlegger, kartlegger, vurderer og modifiserer sin undervisningspraksis med henblikk på hvordan en best støtter opp under studentenes læring.
- Søkeren reflekterer over sin egen undervisning i lys av erfaring og oppdatert forskning på læring og undervisning.
- Søkeren driver forskningsbasert utdanning, både ved at det faglige innholdet er basert på oppdatert og aktuell forskning i faget, og ved at studentene tar i bruk elementer fra forskningsprosessen i sitt læringsarbeid.

4. En kollegial holdning og praksis

- Søkeren deler erfaringer med andre og samhandler konstruktivt med studenter og kolleger for å utvikle undervisningen og undervisningskvaliteten.
- Søkeren samhandler med andre gjennom gjensidig erfaringsutveksling, for eksempel i diskusjoner, på konferanser eller gjennom faglige publikasjoner.
- Søkeren bidrar til å oppfylle institusjonens strategiske mål for utdanningskvalitet.

5. For søknader om status som Fremragende undervisningsmiljø gjelder i tillegg følgende kriterier for miljøet, og for det undervisningsopplegget miljøet samarbeider om:

- Alle relevante krav i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) skal være tilfredsstillt. Det legges særlig vekt på:
 - at undervisnings-, lærings og vurderingsformer er godt tilpasset læringsutbyttet for det aktuelle studietilbudet
 - studentaktive læringsformer og systematiske tilbakemeldinger til studentene
 - hensiktsmessig ledelse og arbeidsdeling, og god informasjonsflyt mellom underviserne
- Der det er relevant, legges det også vekt på:
 - et sosialt læringsmiljø som motiverer og støtter opp under studentenes læring
 - tilgjengelig, oversiktlig, fullstendig og oppdatert informasjon for studentene om rutiner, krav og planer
 - påviselige resultater i form av at studentene oppnår læringsutbyttet på normert tid, ev. i form av klar forbedring i resultater og gjennomføring
 - hensiktsmessig utnyttelse av tilgjengelige undervisningsressurser

- løpende sikring og utvikling av kvalitet i samsvar med UiBs rutiner for studiekvalitetsarbeid
- løpende vurdering av studiets innhold i forhold til arbeidsmarkedets og samfunnets behov i lys av tilbakemeldinger fra viktige interessenter (studenter, alumni, representanter fra arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner o.l.)
- gode og gjennomtenkte ordninger for utveksling og praksis
- grundig og oppdatert informasjon om relevans for arbeidsliv og videre studier

Søknaden

Søknaden sendes til fakultetet med kopi til det eller de instituttene det gjelder.

Søknaden skal begrunne og dokumentere at søkeren tilfredsstillere kriteriene beskrevet ovenfor.

Søknad om status som Fremragende underviser

Selve søknaden skal være på maksimalt 4000 ord.

I tillegg kommer vedlegg i form av dokumentasjon av aktiviteter og resultater beskrevet i søknaden, evalueringer og lignende.

Undervisnings-CV (se nedenfor) skal alltid legges ved.

Søknad om status som Fremragende undervisningsmiljø

Selve søknaden skal være på maksimalt 8000 ord.

I tillegg kommer vedlegg i form av dokumentasjon av aktiviteter og resultater beskrevet i søknaden, evalueringer og lignende.

Undervisnings-CV (se nedenfor) for alle vitenskapelig ansatte som inngår i undervisningsmiljøet skal alltid legges ved.

Følgende bør legges ved der det er relevant:

- programevalueringer, emneevalueringer og programsensorrappporter fra siste tre år
- eventuelle rapporter fra Studiebarometeret fra siste tre år
- søkertall, opptakstall og kandidattall samt tall for inn- og utveksling fra siste tre år

Undervisnings-CV

En undervisnings-CV skal dokumentere:

- undervisningskompetanse og universitetspedagogisk utdanning
- undervisningsarbeid, med vekt på siste fem år
- pedagogisk eller fagdidaktisk forsknings- og utviklingsarbeid (inkludert lærebøker eller andre læremidler)
- erfaringsdeling, formidling og publisering knyttet til undervisning og læring
- utmerkelser og priser

Bedømming

Fakultetet setter hvert år en ramme for maksimalt antall tildelinger som kan gjøres innenfor hver av de to kategoriene (Fremragende underviser og Fremragende undervisningsmiljø).

Søknadene vurderes av en sakkyndig komite som oppnevnes av fakultetsledelsen, bestående av:

- to studenter oppnevnt av Humanistisk studentutvalg
- tre representanter fra fakultetets Fagdidaktiske forum (se nedenfor), hvorav én oppnevnes som komiteens leder.
- ett fakultetseksternt medlem med erfaring fra lignende meritteringsordninger

Sekretær oppnevnes fra fakultetssekretariatet. Komiteen oppnevnes for ett år (én søknadsperiode) av gangen.

Komiteen går gjennom søknadene og identifiserer de best kvalifiserte søkerne, som kalles inn til intervju.

Komiteen innkaller, i samråd med det aktuelle instituttet, et panel av minst tre av søkerens studenter fra de siste to årene for innhenting av studenterfaringer.

Komiteen inviterer de beste søkerne til å presentere sitt arbeid i et åpent forum.

På grunnlag av søknadene, intervjuene, samtalene med studentene og søkerens presentasjoner utarbeider komiteen sin innstilling. For de av søkerne som ikke anses kvalifisert, skal grunnene til dette angis. De søkerne som ev. anses kvalifisert omtales og gis en vurdering. De av de kvalifiserte søkerne som etter komiteens mening er den eller de beste, gis særskilt omtale og vurdering og innstilles til Fund-status.

Komiteen leverer sin innstilling til fakultetet senest tre måneder etter søknadsfristen. Innstillingen legges fram for Fakultetsstyret som gjør vedtak om enten å følge komiteens anbefaling, returnere innstillingen til komiteen med spørsmål om ytterligere begrunnelse eller klargjøring, eller oppnevner ny komite.

Vedtak om tildeling er endelig og kan ikke påklages.

Tildeling

Fremragende underviser:

- status som Fremragende underviser og medlem av fakultetets Fagdidaktiske forum
- justering av lønnsvilkår i samsvar med revidert særavtale av 1. januar 2017 om vilkår for lønnsfastsettelse for tilsatte som oppnår prestisjefylte prosjekter
- belønningsmidler til søkerens institutt

Fremragende undervisningsmiljø:

- status som Fremragende undervisningsmiljø i tre år
- en representant i fakultetets Fagdidaktiske forum påfølgende tre år
- belønningsmidler til søkerens institutt

Fagdidaktisk forum

Ansatte som blir tildelt status som Fremragende underviser, danner fakultetets Fagdidaktiske forum, som skal bidra til å utvikle undervisningskvalitet og en kollegial undervisningskultur.

Forumet og dets medlemmer kan for eksempel ta ansvar for og delta i faglig, pedagogisk og didaktisk utviklingsarbeid, fremme erfaringsutveksling gjennom kollegiale fora, gjennom

veiledning av kolleger, og gjennom å delta i bedømmelseskomiteen for Fund. (Medlemmer som har bidratt med veiledning til spesifikke Fund-søkere bør likevel ikke sitte i bedømmelseskomiteen.)

Fagdidaktisk forum forvalter egne driftsmidler.

Synliggjøring

Potensielle søkere (dvs. alle fakultetets vitenskapelig ansatte) gjøres kjent med ordningen gjennom epost og andre interne kanaler. Det bør avholdes bredt annonserte informasjonsmøter i god tid før søknadsfristen. Ordningen bør være synlig og dokumentert på interne web-sider. Medlemmer av fakultetets Fagdidaktiske forum bør stå til disposisjon for veiledning til søkere.

Eksternt bør ordningen synliggjøres gjennom:

- annonsering og dekning av søkeres presentasjoner (se under Bedømming ovenfor) i UiBs informasjonskanaler
- en høytidelig seremoni for tildeling av Fund-status
- fylldig dekning av seremonien og presentasjon av kandidatene i interne og eksterne informasjonskanaler, på web o.l.

Utlysning

Ordningen bør lyses ut én gang i året, og tiden mellom utlysning og søknadsfrist bør være lang nok til at aktuelle søkere kan samle dokumentasjon og utforme sin undervisningsportefølje.

Heming Gujord
Inger Elisabeth Haavet
Synnøve Ones Rosales
Erlend Søybye Grønvold
Tonje Hemre Sæthre

Deres ref

Vår ref

Dato

2018/1112-UNU

15.03.2018

Meritteringsordning for undervisning - oppnevning og mandat

Fakultetsstyret gjorde i møte 06.02.18 (sak 3/18) følgende vedtak:

Fakultetsstyret ber om at det nedsettes en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til meritteringsordning for fremragende undervisere eller undervisningsmiljøer ved Det humanistiske fakultet. Arbeidsgruppen skal forholde seg til eksisterende forskningslitteratur om incentivordninger og arbeidsmotivasjon og ta denne forskningen i betraktning når den gjør sine vurderinger.

Arbeidsgruppen får følgende sammensetning:

- *Prodekan for utdanning og internasjonalisering*
- *Minst én undervisningskoordinator*
- *Én eller flere vitenskapelig ansatte med lang undervisningserfaring*
- *Studiesjef*
- *To studentrepresentanter*

Prodekanen leder gruppens arbeid. Det oppnevnes en sekretær for arbeidsgruppen fra fakultetssekretariatet.

Arbeidsgruppen får frist til å levere sin rapport senest 24. april 2018.

Arbeidsgruppens sammensetning:

- Claus Huitfeldt, prodekan for undervisning og internasjonalisering (leder)
- Synnøve Ones Rosales, førsteamanuensis/undervisningskoordinator, IF
- Inger Elisabeth Haavet, professor, AHKR
- Heming Gujord, førsteamanuensis, LLE
- Ranveig Lote, studiesjef
- Erlend Søybye Grønvold, student
- Tonje Hemre Sæthre, student

Seniorrådgiver Unni K. Utvik er sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppens mandat:

Arbeidsgruppen skal utarbeide forslag til organisering og kriterier for en ordning for merittering av undervisning ved Det humanistiske fakultet. Gruppen skal særlig vurdere følgende spørsmål:

- Hvordan skal kandidater til status som fremragende underviser eller undervisningsmiljø velges ut?
- Hvem skal vurdere kandidatene, og hvordan skal bedømmelsesprosessen foregå?
- Hvilke kriterier skal benyttes i tildeling av status som fremragende underviser eller undervisningsmiljø?
- Hvilke konsekvenser skal status som fremragende undervisere eller undervisningsmiljø ha for den enkelte underviser eller det enkelte undervisningsmiljø (f.eks. prosjektmidler, undervisningstermin, lønnsoppykk)?
- Skal ordningen omtales og inngå i utlysning av og bedømmelse til vitenskapelige stillinger, og i så fall hvordan?
- Hvordan skal ordningen organiseres og administreres, og hvordan skal den fungere i forhold til instituttene og sentrene, Studiestyret og Fakultetsstyret?
- Hvordan skal ordningen synliggjøres?

Arbeidsgruppen bes særskilt om å vurdere den ordningen som er etablert ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, og å holde kontakt med arbeidsgrupper som for tiden utarbeider tilsvarende ordninger ved de andre fakultetene ved UiB.

Vi takker for at dere har tatt på dere oppgaven.

Vennlig hilsen

Jørgen Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.